

[Ove Fich]

derfor ikke tale om, at NATO af sig selv kan operere uden for medlemslandenes territorium. Dette kan kun ske, såfremt FN eller CSCE anmoder herom.

I den konkrete situation har NATO-rådet for to uger siden truffet beslutning om at stå til rådighed for FN, såfremt FN måtte ønske det. Det er altså helt i overensstemmelse med NATO's nye rolle, og det er værd at bemærke, at der var enighed herom blandt de 16 medlemslande.

Det er i den forbindelse vigtigt at gøre sig klart, hvad formålet med de mulige bombardementer egentlig er. Formålet er ikke at bombe sig igennem til en militær løsning. Hensigten er ikke at bombe serberne tilbage til de områder, de havde, før konflikten startede. Konflikten i Bosnien-Hercegovina kan nemlig ikke løses med militære midler. Formålet er i stedet at gøre det helt klart, at FN ikke accepterer serbernes strangulering af Sarajevo eller hindringer for nødhjælpen i Bosnien-Hercegovina i det hele taget. Advarslerne er blevet givet, og det kan blive nødvendigt at vise, at det ikke blot er tomme trusler. Det må stå helt klart for parterne, at FN har viljen og evnen til at gribe til militære midler, hvis man ikke efterlever de klare krav om beskyttelse af civilbefolkningen.

Det er ikke acceptabelt, at forhandlingerne under ledelse af lord Owen og Thorvald Stoltenberg, der er den eneste vej til at finde en varig løsning, må føres samtidig med, at en af parterne skånselsløst udnytter sin militære overlegenhed. Serberne har fået at vide, at det er uacceptabelt, men de har hidtil kunnet gøre det gratis.

Eventuelle bombardementer skal derfor ses som en støtte til fredsforhandlingerne. De tjener et civilt formål. Derfor er det også godt, at der er to steder, beslutningerne skal træffes, hvis bombardementerne bliver aktuelle, både i NATO-rådet og hos FN's generalsekretær, hvor sidstnævnte naturligvis vil træffe sin beslutning bl.a. ud fra en vurdering af effekten på fredsforhandlingerne samt sikkerheden for FN-soldaterne og for nødhjælpen.

I den sammenhæng hører man i øvrigt også en række røster, som siger: Hvorfor har I dog ikke bombet for længe siden? Hvorfor modsatte I jer USA's krav om bombninger for flere måneder siden?

Svaret er enkelt: Hovedparten af de større europæiske lande var imod. Man frygtede, at bombningerne ville afspore forhandlingsprocessen. Den var jo lige ved at lykkes. Lad os ikke glemme, at Vance-Owen-planen var meget tæt på at blive accepteret. Muslimerne, kroaterne og Serbiens præsident, Milosevic, sagde god for den, men en afstemning blandt serberne i Bosnien væltede den. Var denne plan blevet vedtaget, havde befolkningen været sparet for mange lidelser. Den var altså værd at satse på.

Desværre blev udgangen på debatten om bombningerne samt det fejlslagne forsøg på at få Vance-Owen-planen vedtaget, at enigheden i FN's Sikkerhedsråd samlede sig om den mindste fællesnævner, nemlig sikringen af den muslimske befolkning i en række zoner under beskyttelse af FN-soldater. Dermed løsnede man presset mod serberne, og det har i de sidste måneder ført til en forværring af situationen.

Derfor kan bombninger ikke længere udelukkes som et middel til at stoppe den ene parts militære fremrykning mod de områder, der efter den nye plan om sikre zoner skal udgøre disse. Planen om sikre zoner har naturligvis ingen fornuft, hvis de er udslettet, inden de overhovedet etableres.

Hermed kommer vi til det spørgsmål, som Folketinget i dag også skal behandle, nemlig at udsende en dansk kampvognsenhed til Tuzla i det nordlige Bosnien som en del af den fællesnordiske styrke.

I Socialdemokratiet finder vi det glædeligt, at det nu endelig er lykkedes for FN at få sammensat den nødvendige styrke på 7.600 soldater til at beskytte befolkningen i de sikre zoner. Specielt glædeligt er det selvfølgelig, at de nordiske lande har vist sig i stand til at samarbejde om en fælles styrke på 1.200 soldater til indsats.

Tuzlaområdet er i øvrigt specielt meningsfyldt at gøre en indsats i, idet alt tyder på, at også i tiden efter at en løsning er fundet, vil det være en central del af et muslimsk område. Såfremt der finder en tredeling sted af Bosnien-Hercegovina, vil Tuzla givetvis høre til den muslimske del.

Når Danmark stiller med kampvogne og mandskab hertil, er det efter forhandling med svenskerne, så deres lettere bevæbnede enhe-